

Terveystenhuollon matkat Kelalta maakunnille

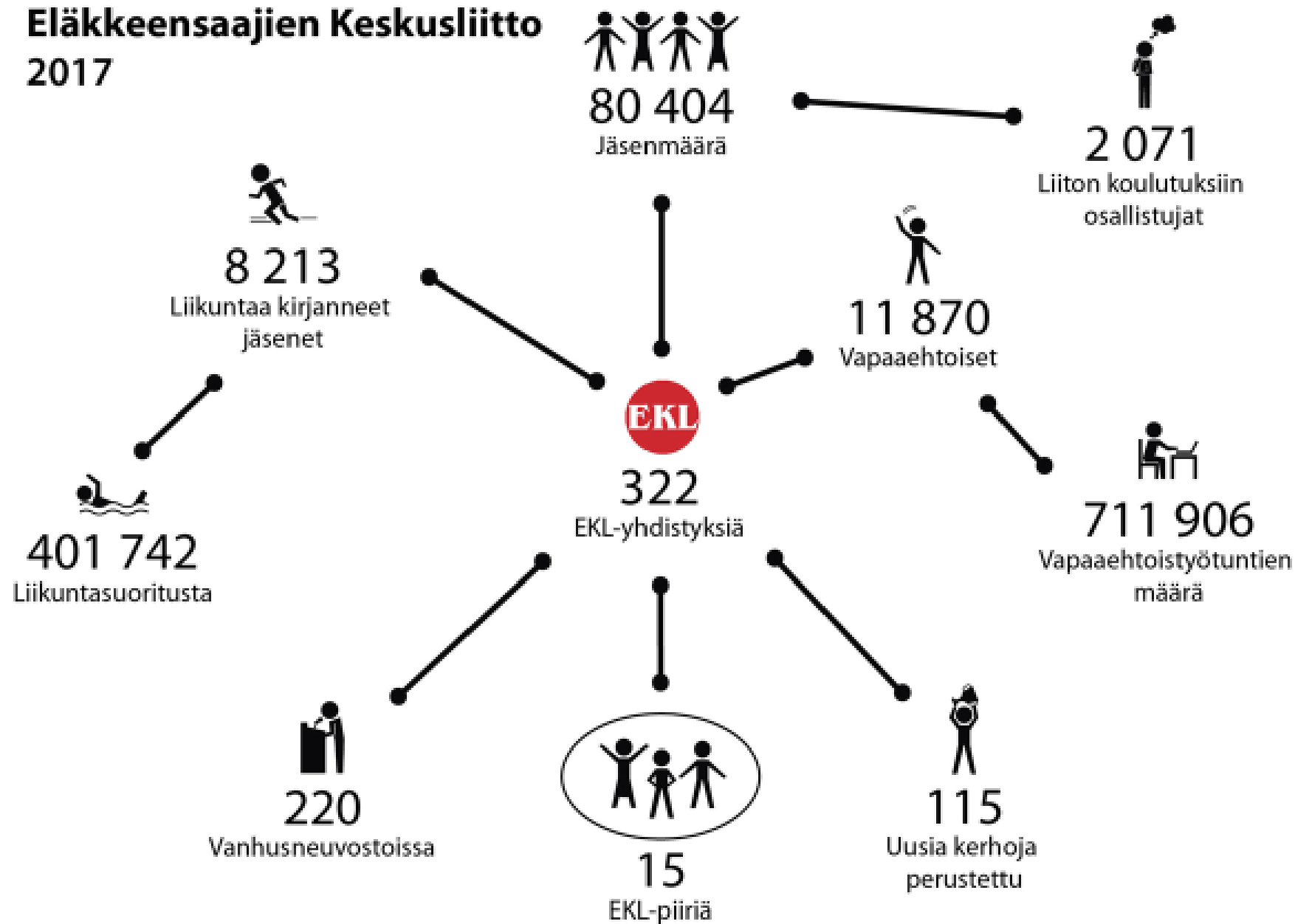
Soste 15.1.2019

Tarja Pajunen

sosiaalipoliittinen asiantuntija

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

Eläkkeensaajien Keskusliitto 2017

Perustuslain turva

Perustuslaki edellyttää, että sairauden hoitoon liittyvät matkakustannukset korvataan siten, etteivät matkakustannukset estä asiakasta hakeutumasta tarpeellisten palveluiden piiriin.

Perustuslaki 19§

...jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on **oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon...**

...Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, **jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut** ja edistettävä väestön terveyttä...

- Henkilön taloudellinen tilanne ei saa olla esteenä palveluihin hakeutumiseen (**Pe VL 39/1996 vp**)

Perustuslaki 22§

Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen

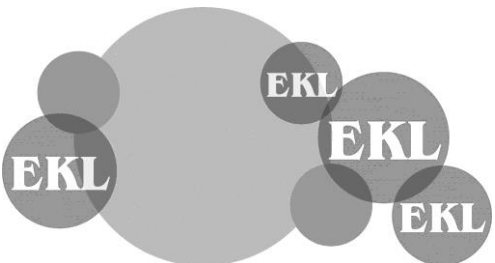
Lainsäädäntö nyt

Sairausvakuutuslaki (1224/2004)

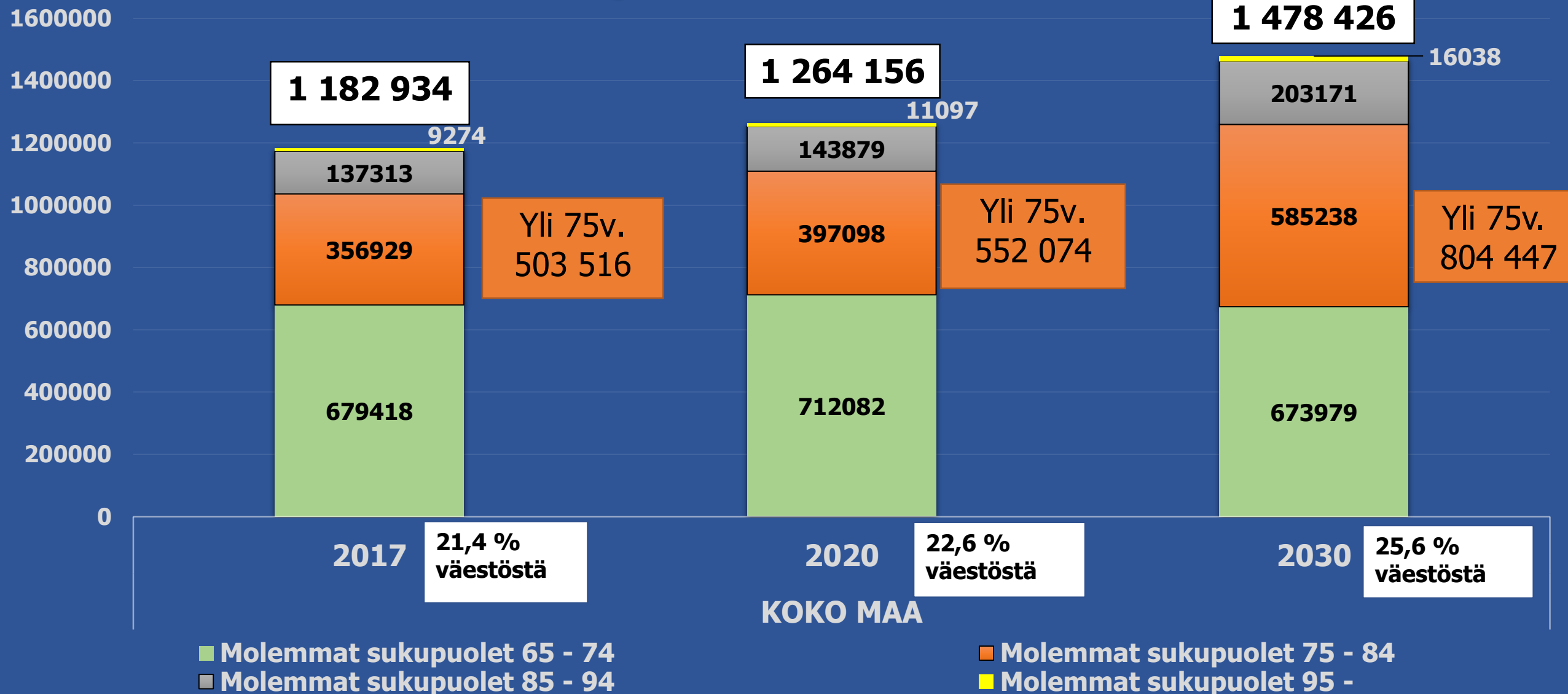
4. luku Matkakustannusten korvaaminen, § 1-9

- Sairausvakuutuslaissa säädetään korvauksen perusteista
- Vakuutetulla oikeus korvaukseen sairauden, raskauden tai synnytyksen vuoksi tehdyn matkan aiheuttamista tarpeellisista kustannuksista
- Saattajalle korvataan matkasta aiheutuneet kustannukset, jos saattaja on ollut matkan aikana välttämätön => rajouksia v. 2018
- Vakuutetun luokse tehdyt kotikäynnit

Asetuksella säädetään sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta

65 vuotta täyttäneet Suomessa

Ikääntyneen arjen haasteita

- Ikääntyessä avun ja erilaisten palveluiden, hoidon, hoivan ja tukipalveluiden ja mm. kuljetuspalveluiden tarve korostuu
- Maksut koostuvat useista eri palveluiden maksuista ja ne kasautuvat.
- Jo ilman erilaisten tukipalvelun maksuja lääkkeiden (572€), Kelan matkojen (300€) ja sotemaksujen (683) yhteenlaskettu katto on 1 555 euroa vuonna 2019. Huomioitavaa: moni palvelu, kuten tulosidonnaiset maksut eivät sisälly näihin kattokertymiin.
- Lähes 40% eläkkeensaajista saa eläkettä korkeintaan 1 250 €/kk. Takuueläkettä 784,52€ /kk saa n. 100 000 henkilöä.

Mitä seurauksia

- Palveluita ei pystytä hankkimaan ja lääkkeistä ja jopa ruoasta tingitään.
- Useampi kuin joka neljäs pienituloinen vanhus ei saa riittävästi tai lainkaan kotipalvelua ja lähes viidennes ei saa riittävästi tai lainkaan kotisairaanhoidtoa (Hannikainen, THL).
- Yli 65 -vuotiaiden maksuhäiriömerkintöjen määrä kasvanut 9% vuonna 2018. (Asiakastieto Group 9.1.2019).

Matkat tänään

Omavastuuosuus kasvanut merkittävästi

- 25 € /yhdensuuntainen taksimatka (9,25 € v. 2012)
- oman auton käyttö 0,20 €/km
- yöpymisraha enintään 20,18 €/yö

Matkakatto 300 € / kalenterivuosi (157,25 € v. 2012)

- omavastuuosuutta alemmat matkat kartuttavat matkakatto, mutta ilmoitetaanko aina?
- vuonna 2015 matkakatto täyttyi 0,5 % väestöstä

Kehittämistarpeita

- Neuvonta, ohjaus ja tiedottaminen perusteista, tilaamisesta, kustannuksista ja korvauksista
- Yhdenmukaiset soveltamisohjeet

Valinnanvapaus ja saattajan matkat

Matka korvataan kun se suuntautuu terveydenhuoltoon tai kuntoutukseen pääasiassa halvimman matkustustavan mukaan ja lähimpään hoitavaan yksikköön

Kun käytät **valinnanvapautta tai palveluseteliä** matkat korvataan

- perusterveydenhuollon osalta => oman kunnan pääterveyskeskukseen
- erikoissairaanhoidon osalta => lähimpään yliopistosairaalaan
- Jos on saanut hoitoa varten **maksusitoumuksen**, matkat korvataan hoitopaikkaan

Haaste => Jos tähän ei tule muutosta, valinnanvapauden yhdenvertainen käyttämisen mahdollisuus ei toteudu

Saattajan matkojen korvauksessa heikennystä jo nyt

- 1.7.2018 Saattajan matka korvataan myös silloin, kun hän saattaa korvauksiin oikeutetun henkilön tutkimus- ja hoitopaikkaan tai sieltä takaisin. Tällöin saattajan yksin tekemä matkaosuus korvataan enintään niiden kustannusten mukaan, jotka tulevat matkasta saatetun henkilön asuinpaikasta tai asuinpaikkaan.

Haaste => Jos saattaja tuki ei tosiasiallisesti toteudu, onnistuuko hoito ja pitkällä tähtäimellä esimerkiksi kotihoito ja kotona asuminen parhaalla mahdollisella tavalla.

Kun taksi ei tule

kun kyse on sairausvakuutuksesta korvattavasta taksimatkasta, **tilausvälityskeskus vastaa** siitä, että kaikki maakunta-alueen asiakkaat saavat taksin tilauksensa mukaisesti

Jos taksimatka on tilattu viimeistään matkaa edeltävänä päivänä klo 14.00 mennessä, eikä tilausvälityskeskus ole pystynyt järjestämään kuljetustasi, voi ottaa vapaan taksin.

Tilausvälityskeskuksen tulee korvata taksimatkasta aiheutuneet kustannukset täysimääräisesti

Esitä tilausvälityskeskukselle selvitys siitä, ettet saanut heiltä taksia, vaikka toimit määräajan puitteissa. Jouduit turvautumaan muuhun kuljetukseen, josta aiheutui kustannuksia.

<https://www.kela.fi/taksimatkat-usein-kysyttya>

- Vastuu välityskeskuksen toimimattomuudesta ikääntyneellä Kelataksin käyttäjällä, kuinka selviytyy?

Muistettava

- Taksipalveluiden varmistaminen sitä tarvitseville ja luottamuksen parantaminen palveluun
- Palveluiden tulee toteutua oikea-aikaisesti ja yksinkertaisesti
- Yksilöllisen tarpeet huomioitava => mm. matkojen yhdistely, vakiotaksin saanti, avunsaanti sitä tarvitseville.
- Valtakunnalliset selkeät ja yhteneväiset ohjeistukset
- Neuvonta, ohjaus ja tiedottamien mm. oikeudesta taksiin, tarvittavista todistuksista ja omavastuuosuuksista turvattava ja toteuduttava
 - tietoa saatava kasvokkain ja kirjallisesti
- Kustannukset ei saa nousta kohtuuttomasti
- Maksukatot yhdistettävä ja siten osaltaan turvattava myös pienituloisen ikääntyneen kelataksien käyttö
 - Palvelu-, matka- ja lääkemaksukatot tulee yhdistää yhdeksi maksukatoksi, jonka tason tulee olla korkeintaan 775 euroa. Erilliset maksukatot tulee säilyttää ja seurata.

Kiitos!

”Täyttä elämää hyvässä seurassa – EKL”